

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Завідувач кафедри Н.Я. Волкова
"16" серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
**«Психологія педагогічної діяльності викладача
закладу вищої освіти»**

для спеціальності
015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»
рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 14 від 16.06.2020 р.

м. Дніпро
2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» / Н.П. Волкова. – Д.: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. – 24 с.

Розробник: Н.П. Волкова д.п.н., проф.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи

Протокол від 16.06.2020 р. № 14

ЗМІСТ

1. Програма навчальної дисципліни	3
2. Заплановані результати навчання. Матриця формування і оцінювання компетентностей здобувачів вищої освіти з дисципліни	5
3. Орієнтовний перелік питань підсумкового контролю	9
4. Порядок оцінювання результатів навчання	10
5. Рекомендована література (основна, допоміжна)	16
6. Інформаційні ресурси в Інтернеті	16

Освітній процес у вищій школі вимагає ґрунтовного психолого-педагогічного забезпечення, високої психологічної і педагогічної культури викладацького складу. Ситуація ускладнюється відсутністю у закладах вищої освіти психологічної служби. Тому на викладачів покладаються також і функції психологів-практиків (такі як вивчення психологічних особливостей особистості студента і групи, допомога студентам в адаптації до навчання, до проживання в гуртожитку, вирішення проблем, що виникають в спілкуванні тощо). Відомо, що недостатній рівень психологічних знань є причиною багатьох помилок та упущень педагогів. Сюди відносяться недооцінка індивідуальних і вікових особливостей студентів у процесі навчання, недемократичний стиль спілкування, наявність стереотипів у сприйманні та оцінюванні, що є причиною різноманітних ускладнень у взаєминах викладача зі студентами. Важливою проблемою є розробка ефективних методик викладання у вищій школі, знання психології і тут може стати в нагоді. Особливої ваги набирають психологічні знання в процесі переорієнтації навчання з підходу, центрального на викладачеві (коли викладач був центральною фігурою навчального процесу: видавав завдання, визначав обсяг матеріалу і напрямку навчального процесу, здійснював контроль за навчанням студентів тощо), до підходу, центральною фігурою якого стає студент (студентоцентричний підхід), який навчається, актуалізуючи свій досвід, використовуючи знання колег, допомогу викладача, найновішу літературу, постійно вправляючись практично.

Мета дисципліни – забезпечити загальну теоретичну й практичну підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з питань психології педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти, яка слугуватиме основою для їхньої практичної роботи, що пов'язана з науково-дослідницькою та викладацькою діяльністю, розв'язання комплексних проблем в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, зможе забезпечити відповідну освітню психологічну підтримку їх науковим дослідженням.

При вивченні дисципліни вирішуються такі основні **завдання**:

– опанувати концептуальними та методологічними знаннями психології педагогічної діяльності викладача, зокрема психологічної компетентності викладача закладу вищої освіти, психологічних особливостей студентського періоду життя людини, психологічних механізмів підвищення ефективності організації освітнього процесу у закладі вищої освіти;

– формувати творче, критичне, професійно-педагогічне мислення і діяльність за рахунок виконаних індивідуальних теоретичних і практичних завдань (проектів), які дозволяють моделювати дії майбутніх педагогів-дослідників під час творчого вирішення психологічних ситуацій і практичних завдань, здійснювати критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей;

– творчо застосовувати під час започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження,

презентації результатів власного наукового дослідження та в практичній педагогічній діяльності прогресивні наукові ідеї, психологічні інновації, практичний педагогічний досвід;

– сприяти професійному самовизначенню і набуттю професійно-педагогічної ідентичності, визначенню шляхів безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

1. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЯ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тема 1. Психологічна компетентність викладача закладу вищої освіти. Психологічні складові педагогічної діяльності

Сутність, зміст та структура психологічної компетентності педагога. Психологічна компетентність – як здатність особистості ефективно застосовувати структуровану систему знань для побудови та налагодження процесу особистісної, соціальної й професійної взаємодії. Вплив психологічної компетентності на ефективність педагогічної діяльності. Рівні продуктивності педагогічної діяльності. Успішність і розвиток самосвідомості і «Я-концепції». Особливості переживання особистісних досягнень у педагогічній діяльності.

Психологічні особливості викладача як суб'єкта педагогічної діяльності вищої школи.

Тема 2. Психологічні особливості особистості студента

Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості; суперечливості та кризи студентського віку. Вдосконалення психічних процесів в юнацькому віці і в молодості. Новоутворення в психіці. Ідентифікація та соціально-рольове самовизначення студентів. Співвідношення психологічного Я, соціального Я та духовного Я. Характеристики здорового Я особистості. Функції Я-концепції. Чинники, умови та механізми становлення самосвідомості особистості.

Диференціація студентів за індивідуальними особливостями. Проблема психологічної структури, мотиваційних тенденцій та здоров'я особистості, детермінації розвитку.

Адаптація студентів до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності. Типологічні особливості сучасних студентів та їх урахування під час проведення наукового дослідження.

Тема 3. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою

Навчально-професійна діяльність як провідна, її ознаки. Проблема мотивів та мотиваторів активності особистості. Спонукальні тенденції особистості.

Дослідження соціально-психологічної та духовної детермінації мотиваційних тенденцій особистості. Проблема змісту, психологічної структури функцій та спрямованості спонукальної сфери особистості. Мотивація і стимули в навчальному процесі. Усвідомлені мотиви: потреби, інтереси, переконання, ідеали. Неусвідомлені мотиви: установки і потяги. Як виробити у студентів позитивну мотивацію до навчання і наукового пошуку. Винагороди та мотивація діяльності викладача. Задоволеність роботою та мотивація діяльності.

Здатності як прояв потенціалу особистості. Система здатностей особистості: духовні здатності, здатності, що забезпечують життєдіяльність особистості, самосуб'єктні впливи, обслуговуючі здатності особистості.

Професіоналізація особистості студента як новоутворення віку. Роль самовиховання в професійному зростанні студента.

Фасилітаційна підтримка професійного розвитку та розвитку особистості студентів. Засоби педагогічної підтримки навчальних досягнень студентів та елементи педагогічного супроводу їх творчого зростання, що забезпечує формування світогляду майбутніх фахівців.

Тема 4. Студентська група як складова університетського середовища

Університетське середовище як сукупність суб'єктів, від успішної взаємодії яких залежить ефективно навчання, виховання та розвиток особистості студента у процесі професійного становлення.

Структура групи, ролі в групі. Соціально-психологічні особливості академічної групи. Залежність фахової підготовки студентів від професійної компетентності викладача. Індивідуальний підхід у формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців.

Проблема лідерства у групі. Лідерський потенціал особистості як система її ресурсів та можливостей, реалізація яких у конкретній ситуації слугуватиме прийняттю особистості групою як лідера. Сприяння розвитку лідерських вмінь та якостей, створення умов для формування лідерської поведінки. Вплив групи на особистість студента. Взаємодії та взаємовплив у групі. Продуктивність групової роботи у навчанні. Створення команди (колективу) в студентській групі. Проблема буллінгу серед студентів.

Тема 5. Духовно-моральні, соціальні цінності студентської молоді та їх формування в умовах ЗВО

Сучасні вимоги до особистості фахівця з вищою освітою та завдання виховання студентів. Поняття “цінності” і “ціннісні орієнтації”, їх взаємозв'язок і відмінності. Значення ціннісних орієнтацій у соціальному житті людини. Моральні цінності. Ідеали: добро і зло, борг і совість, воля, справедливість, милосердя, добродійність. Прихильність до здорового способу життя. Формування екологічної компетентності студентів.

Психологічні механізми формування якостей особистості та аналіз відповідних функцій виховання.

Система суспільних цінностей, соціальних норм буття. Світогляд особистості як система узагальнених знань та уявлень людини про дійсність, систему переконань та ідеалів, що розкривають практичне та теоретичне ставлення до світу, здатність споглядати, розуміти та оцінювати довколишню дійсність, спосіб пізнання себе як конкретного історичного суб'єкта. Світоглядні установки особистості студента.

Вчинок. Становлення моральної свідомості та критерії моральної вихованості. Основні напрями реалізації виховних функцій у ЗВО та їх характеристика.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЯ СУБ'ЄКТ-СУБ'ЄКТНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧА ТА СТУДЕНТІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тема 6. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами

Педагогічне спілкування. Функції спілкування: соціально-перцептивна, комунікативно-поведінкова, емоційна, соціальна самопрезентація. Психологічна характеристика педагогічної взаємодії. Характеристика професійно-педагогічного спілкування (за В.О. Кан-Каликом).

Ефективність діяльності педагога та якість побудови відносин (рольових та міжособистісних) у діаді «викладач-студент».

Роль педагогічного спілкування у розв'язанні соціально-моральних завдань професійної підготовки майбутнього фахівця. Виховна позиція викладача в педагогічній комунікативній взаємодії: розуміння, визнання та прийняття студента. Активне рефлексивне слухання та “Я-повідомлення” в комунікативній взаємодії. Діалогічне спілкування, його характеристика.

Соціально-психологічний клімат педагогічного колективу. Конфлікти у педагогічному колективі.

Тема 7. Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення

Протиріччя та бар'єри спілкування, причини їх виникнення та засоби регулювання. Особливості педагогічних конфліктних ситуацій. Відповідальність викладача за управління конфліктною педагогічною ситуацією. Динаміка педагогічного конфлікту. Місце конфліктної пізнавальної ситуації у навчальному процесі. Помилки викладача в стилі педагогічного управління як чинник виникнення конфліктів. Педагогічний конфлікт: деструктивний і конструктивний характер. Конфліктні ситуації та педагогічні конфлікти, причини їх виникнення. Методи діагностики конфліктів. Методи запобігання (профілактики) конфліктів. Основні шляхи вирішення педагогічного конфлікту. Стратегії (моделі) вирішення педагогічних конфліктів. Поради щодо ефективної поведінки в конфлікті. Формування готовності студентів щодо запобігання і розв'язання конфліктів. Практичні поради викладачам і студентам щодо

оволодіння вміннями вирішення конфліктів. Роль вікових психологічних особливості юнацтва у конфліктній взаємодії. Умови ефективності типів поведінки у вирішенні педагогічного конфлікту. Картографія як метод аналізу конфлікту.

Тема 8. Внутрішньоособистісні конфлікти суб'єктів освітньої діяльності

Психологічна характеристика викладача вищої школи як особистості. Сутність внутрішньоособистісних конфліктів, особливості виникнення й прояву. Види внутрішньоособистісних конфліктів. Наслідки внутрішньоособистісних конфліктів. Стадії вирішення внутрішньоособистісних конфліктів.

Тема 9. Синдром емоційного вигорання викладача ЗВО: причини, наслідки, профілактика

Психологія професійної діяльності педагога: криза і розвиток. Вплив професії на поведінку і особистість педагога, розвиток професійних стереотипів, агресія, стреси і феномен емоційного вигорання. Причини зниження рівня особистісно-професійного розвитку педагога на різних вікових етапах.

Синдром емоційного вигорання викладача ЗВО. Причини, наслідки, профілактика синдрому емоційного вигорання викладача ЗВО. Арсенал психологічних ресурсів для запобігання професійних деформацій і розчарування у педагогічній діяльності.

Тема 10. Психологічні основи організації освітньої діяльності

Основні психологічні концепції розвитку і навчання (біхевіоризм, психоаналіз, гуманістична психологія, когнітивизм). Психологічні закони і закономірності процесу навчання. Організаційні вміння і психологічна компетентність педагога. Психологічний аналіз учіння студентів.

Студент як суб'єкт власної навчально-професійної діяльності. Мотиваційна спрямованість учіння студента. Формування професійних мотивів навчання. Власна пізнавальна активність студента, її спрямованість на засвоєння професійних знань, умінь і навичок. Розвиток творчого потенціалу студентів під час навчання.

Психологічні принципи організації навчально-професійної діяльності студентів. Вимоги до навчання, вміння вчитися самостійно. Психологічні аспекти організації самостійної роботи студентів.

Критерії ефективності учіння. Причини неуспішності студентів і шляхи їх подолання.

Тема 11. Психолого-педагогічні засоби формування пізнавальної діяльності студентів

Основні етапи навчальної діяльності: –мотиваційний (потрібно усвідомити, чому і для чого необхідно засвоїти даний фрагмент навчальної

програми, що потрібно вивчити, яким є основне навчальне завдання; операційно-пізнавальний (зосереджується навколо проблеми механізмів засвоювання навчального матеріалу); рефлексивно-оцінний (навчання рефлексії власної діяльності, аналізу самого процесу учіння, оцінювання його продуктивності). Психолого-педагогічні засоби активізації сприймання студентів. Психолого-педагогічні засоби активізації уваги студентів. Психолого-педагогічні засоби активізації мислення, пізнавальної активності студентів.

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психологічна компетентність викладача закладу вищої освіти	2
2	Психологічні особливості особистості студента	2
3	Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	4
4	Психологія студентської групи	2
5	Труднощі та бар'єри в професійно-педагогічному спілкуванні викладачів і студентів	4
6	Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами	4
7	Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення	4
8	Психологічний аналіз учіння студентів	2

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю*	Результати навчання дисципліни
Знання	
PH-4	PH 4.1. Проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів щодо методологічних засад, змісту психологічних аспектів діяльності викладача закладу вищої освіти та доцільності їх реалізації в освітньому процесі закладу вищої освіти. PH 4.2. Використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу наукової літератури з питань психології педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти.
PH-6	PH 6.1. Демонструвати знання основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань в зарубіжному й вітчизняному освітньому просторі

	щодо технологічного забезпечення освітнього процесу у закладі вищої освіти. PH 6.2. Володіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку.
Уміння	
PH 12	Використовувати облікову інформацію з українських і зарубіжних архівів, бібліотечних каталогів, найновіші ІКТ-ресурси, наукометричні платформи (наприклад, Scopus, Web of Science), щоб локалізувати джерела і літературу, корисні для власного наукового дослідження
PH 14	Критично мислити, застосовувати методи аналізу і синтезу, інтерпретувати, узагальнювати результати науково-дослідницької діяльності.
Комунікація	
PH 15	PH 15.1. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію щодо концептуальних та методологічних засад психології педагогічної діяльності викладача, психологічної компетентності викладача закладу вищої освіти, психологічних особливостей студентського періоду життя людини, психологічних механізмів підвищення ефективності організації освітнього процесу у закладі вищої освіти. PH 15.2. Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтовуючи й узагальнюючи інформацію для фахівців та широкого загалу.
Автономність і відповідальність	
PH 22	PH-22.1 Виявляти ініціативу і самостійність в різноманітних видах діяльності, брати відповідальність за результати своєї професійної діяльності. PH-22.1 Досягати поставленої мети в професійній та науковій діяльності з дотриманням вимог професійної етики.

**МАТРИЦЯ
ФОРМУВАННЯ І ОЦІНЮВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-
НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 015 «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА (ЗА
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯМИ)» З ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ» З УРАХУВАННЯМ ФОРМ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Тема	Компетентності, які формуються (шифр відповідно до освітньої програми)	Програмні результати навчання (шифр відповідно до освітньої програми)	Результати навчання з дисципліни	Методи навчання	Методи контролю
1. Психологічна компетентність викладача закладу вищої освіти. Психологічні складові педагогічної діяльності	ІК-1, КЗ-8, КС-6, КС-9, КС-12	РН 4, РН 12, РН 14, РН 15	РН 4.1., РН 12, РН 14, РН 15.1.	Лекція, семінар, дискусія за матеріалами лекції та вивчених літературних джерел	Участь у дискусії, усні відповіді на питання
2. Психологічні особливості особистості студента	ІК-1, КС-6, КС-9, КС-12	РН 4, РН 6, РН 12, РН 14, РН 15	РН 4.2., РН 6.1., РН 6.2., РН 12, РН 14, РН 15.2.	Лекція, самостійна робота, аналіз конкретних ситуацій (case-study), виконання проектів	Тест, усні відповіді на питання
3. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	ІК-1, КС-5, КС-6, КС-12	РН 4, РН 6, РН 14, РН 15, РН 22	РН 4.2, РН 6.1., РН 14, РН 15.1, РН 15.2, РН-22.1	Проблемна лекція, семінар-діалог, есе, робота в мікрогрупах	Самостійна робота, усні відповіді на питання
4. Студентська група – створення, розвиток, роль в навчальному процесі	ІК-1, КЗ-8	РН 4, РН 14, РН 15, РН 22	РН 4.2, РН 14, РН 15.1, РН-22.1	Проблемна лекція, виконання проектів, робота у малих групах	Усні відповіді на питання

5. Психологія виховання студентської молоді	ІК-1, КС-6, КС-9, КС-12	РН 6, РН 12, РН 14	РН 6.1., РН 6.2., РН 12, РН 14	Лекція-діалог, «Круглий стіл» за тематикою самостійної роботи, робота в парах для вирішення проблемних завдань	Самостійна робота
6. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами	ІК-1, КС-6, КС-9, КС-12	РН 4, РН 12, РН 15, РН 22	РН 4.1., РН 12, РН 15.1. РН-22.1	Проблемна лекція, аналіз конкретних ситуацій (case-study), робота у малих групах ділова гра	Презентація результатів ІНДР, усні відповіді на питання
7. Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення	ІК-1, КС-6, КС-9	РН 4, РН 14, РН 15, РН 22	РН 4.2., РН 14, РН 15.2, РН-22.1	Лекція, семінар, виконання проєктів, проведення діагностичного дослідження	Участь у дискусії
8. Внутрішньоособистісні конфлікти суб'єктів освітньої діяльності	ІК-1, КС-11	РН 6, РН 15	РН 6.2, РН 15.1.	Проблемна лекція, вирішення кейсів	Участь у дискусії
9. Синдром емоційного вигорання викладача ЗВО: причини, наслідки, профілактика	ІК-1, КС-6, КС-12	РН 4, РН 6, РН 14, РН 15, РН 22	РН 4.1., РН 6.2., РН 14, РН 15.2. РН-22.1	Лекція-діалог, аналіз конкретних ситуацій (case-study), ділова гра	Участь у дискусії
10. Психологічні основи організації освітньої діяльності	ІК-1, КС-5, КС-7, КС-9, КС-12	РН 6, РН 12, РН 15	РН 6.1., РН 12, РН 15.2	Проблемна лекція, робота у малих групах	Усні відповіді на питання
11. Психолого-педагогічні засоби формування пізнавальної діяльності студентів	ІК-1, КС-6, КС-7, КС-9, КС-12	РН 4, РН 6, РН 12, РН 14, РН 22	РН 4.1., РН 6.1., РН 12, РН 14, РН-22.1	Лекція-діалог, аналіз конкретних ситуацій (case-study), робота у малих групах	Презентація результатів ІНДР

3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Обґрунтуйте основні особливості фізичного, емоційного, інтелектуального і особистісного розвитку студентів.
2. Обґрунтуйте власну позицію щодо того, як може викладач враховувати індивідуальні особливості студентів в процесі навчання?
3. На підставі критичного аналізу релевантної наукової літератури покажіть, як впливають на студентів занижені і завищені вимоги, що пред'являються до них викладачем в процесі навчання?
4. Спираючись на аналіз психолого-педагогічної літератури, охарактеризуйте особливості навчання студентів на відповідних курсах у закладах вищої освіти.
5. За якими основними напрямками повинен відбуватися розвиток особистості студента як майбутнього спеціаліста? Обґрунтуйте вашу думку, спираючись на роботи провідних сучасних психологів.
6. Доведіть, що урахування психологічних аспектів організації освітнього процесу у закладі вищої освіти слугує вирішенню завдань реформування вищої освіти.
7. Доведіть єдність категорій психології вищої школи у розв'язанні завдань професійної підготовки фахівця з вищою освітою.
8. Охарактеризуйте низку актуальних проблем психології вищої школи в умовах сучасного реформування вищої освіти в Україні та визначте шляхи їх вирішення.
9. Якщо сучасна вища освіта зазнала кризи, чи доцільно замінити її системою Інтернет або консалтингу? Порівняти поняття «знання» та «інформація».
10. Пояснити сутність і причини висування психологами нових принципів психології (В.П Зінченко: *«Єдність афекту та інтелекту»*; С.Д. Смирнов: *«Від діяльності до особистості»*). Чи пов'язані ці принципи з реформуванням сучасної вищої освіти?
11. Обґрунтуйте основні шляхи гуманітаризації сучасної освіти, спираючись на погляди сучасних психологів.
12. Що, на вашу думку, дає фахівцю опора на методи наукового пізнання?
13. На підставі вивчення наукової літератури, обґрунтуйте вимоги, які ставляться до методів науково-психологічного дослідження?
14. Назвіть основні етапи психологічного дослідження. Які ви обрали етапи власного наукового дослідження і чому?
15. Охарактеризуйте особливості психологічних досліджень у галузі вищої освіти? Які психологічні методики покладено в основу вашого наукового дослідження?
16. Чому, коли проводиться формувальний етап експерименту, обов'язково потрібно створювати не лише експериментальну, а й контрольну групу досліджуваних?
17. Назвіть актуальні, на Ваш погляд, теми психологічного дослідження в галузі психології вищої школи. Які психологічні методи дослідження можна застосувати для їхнього вивчення?

18. Викладач-дослідник: фантастика чи реальність? Якими якостями повинен володіти дослідник психологічної сфери особистості?

19. У чому полягає такт і дотримання етичних норм при проведенні психологічного дослідження?

20. Чи обов'язково повинна бути згода студентів на проведення з ними психологічного дослідження? Обґрунтуйте свою думку на підставі методології та етичних принципів психологічного дослідження.

21. Які завдання підготовки сучасного фахівця з вищою освітою? Акцентуйте увагу на фахівцях, які є респондентами вашого наукового дослідження.

22. В яких напрямках відбувається розвиток особистості студента як майбутнього фахівця і де його джерела? Назвати основні вектори професійного самовдосконалення студента.

23. Чи згодні Ви з визначенням навчально-професійної діяльності як процесу саморозвитку і самовиховання студентів? Чому?

24. Які труднощі зростання особистості фахівця з вищою освітою визначають сучасні психологи? З якими труднощами вам довелося зіткнутися під час проведення дослідження?

25. Чому пошук відповіді на питання про сенс життя допомагає юнакові перебороти кризу ідентичності? Чи погоджуєтесь Ви з думкою, що кожен мусить знайти свій шлях саморозвитку і професійного самовдосконалення?

26. Яка роль позитивної «Я-концепції» студента в його професійному становленні? Які сильні почуття пов'язані з «Я-концепцією»? Які ускладнення в професійному зростанні студента пов'язані з неадекватною самооцінкою?

27. Довести, що професійне становлення студента можна розглядати як зростання його особистості. Охарактеризувати показники професійної зрілості студента.

28. Які психологічні особливості юнацького віку дали привід П. Флоренському припустити таке: «Секрет творчості в збереженні юності. Секрет геніальності в збереженні дитинства»?

29. Які чинники становлення професійної спрямованості особистості студента? Яку, на вашу думку, роль вона відіграє у професійному зростанні майбутнього фахівця?

30. Довести, що формування професійних здібностей має потрібну детермінацію: вроджені особливості нервової системи, вимоги діяльності, особистісні цінності.

31. Розробити рекомендації наставнику групи стосовно шляхів оптимізації міжособистісних взаємин і згуртування студентського колективу (маючи на увазі Вашу групу).

32. Якими передумовами забезпечується успішне професійне самовизначення?

33. Визначити ознаки студентського колективу як соціального організму, що розвивається. Які фактори забезпечують (гальмують) цей процес?

34. Довести, що спілкування та спільна діяльність у студентській групі є джерелом становлення колективних взаємин.

35. Визначити та проілюструвати прикладами позицію викладача щодо студента: розуміння, визнання, прийняття.

36. Які психологічні засоби, методи та прийоми підвищують ефективність професійно-педагогічного спілкування зі студентською аудиторією під час лекції, на семінарських заняттях і екзамені?

37. За якими основними стадіями відбувається професійне становлення особистості? Підтвердіть ваші вислови думками сучасних психологів.

38. Розкрийте зміст професійних криз та їх зв'язок з віковими періодами. Які чинники ініціюють кризи професійного розвитку?

39. У чому полягає роль концепції спільної продуктивної діяльності викладача зі студентами у вирішенні проблеми якості знань?

40. Перерахуйте основні особливості фізичного, емоційного, інтелектуального і особистісного розвитку студентів.

41. Як може викладач враховувати індивідуальні особливості студентів в процесі навчання?

42. Прокоментуйте висловлювання. Про які характеристики педагогічної діяльності йдеться? Досвід, у всякому разі, бере велику плату за навчання, проте навчає він краще всіх учителів. Карлейль Томас (XIX ст. Англія) Вчитель – не соліст, від успіху якого залежить успіх спектаклю. Л. Виготський.

43. Що передбачає змінення схеми навчальної взаємодії, якщо замість схеми S – O реалізується S – S?

44. У чому полягає роль концепції спільної продуктивної діяльності викладача зі студентами у вирішенні проблеми якості знань?

ПЕРЕЛІК ТЕМ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Виконання індивідуального науково-дослідного завдання аспіранта з навчальної дисципліни «Психологія педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти» сприяє поглибленому та усвідомленому вивченню аспірантом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використовувати набуті знання під час проведення наукового дослідження, проходження педагогічної практики, практичної викладацької діяльності. Індивідуальним науково-дослідним завданням аспіранта є підготовка й презентація-захист лекції, тренінгу, майстер-класу за орієнтовною тематикою.

Оцінка за ІНДЗ виставляється на занятті на основі попереднього ознайомлення викладача з його змістом. Захист завдання відбувається шляхом публічного виступу аспіранта на занятті (до 10 хв.).

1. **Написати есе «Психологічний портрет студента»: вимоги та критерії оцінки».** Есе повинно відобразити у вільній формі результати об'єктивації особистісного досвіду аспіранта, його взаємодії або неконтрольованого, неформалізованого спостереження за реальним студентом, якій є представником однієї з груп студентів за рівням успішності («неуспішні, або двієчники», «трієчники», «успішні», «відмінники»). В тексті

необхідно відобразити індивідуальні особливості студента, які дозволяють показати типові особливості окремої групи студентів за рівнем успішності. Елементи які потрібно описати: зовнішній вигляд, особливості стилю життя, мови, взаємодії зі студентами та викладачами, ставлення до навчання, професії, особливості стратегії поведінки у закладі вищої освіти.

2. Дослідити лідерські процеси в студентській групі.

Здійснити критичний аналіз різних теорій лідерства, проблеми лідерства, якій присвячено праці сучасних психологів, педагогів, у яких обґрунтовано потребу формування лідерських якостей майбутніх фахівців у процесі професійної підготовки: у процесі навчання (Н. Белякова, О. Маковський, Н. Мараховська, О. Романовський), у позанавчальній роботі (Н. Семченко), громадській діяльності (М. Лукашевич, Л. Сніцар).

Обґрунтуйте власний погляд на феномен «лідерські якості студентів». Урахувавши результати наукових пошуків вітчизняних та зарубіжних дослідників проблеми розвитку лідерства в студентському середовищі, зокрема власні напрацювання, розробіть проект, метою якого є розвиток лідерських якостей у студентів.

3. Психологічні особливості організації процесу професійної підготовки бакалаврів (магістрів). Залежно від тематики дисертаційного дослідження, оберіть рівень вищої освіти здобувачів. Спираючись на наукові дослідження обґрунтуйте психологічні особливості організації процесу професійної підготовки (організація освітнього процесу, взаємодія в системі «викладач – студент», «студент – студент»).

4. В. Сухомлинський «Майстром педагогічної праці перш за все стає той, хто відчув у собі дослідника». Розкрийте, якими елементами дослідництва ви користуєтеся у своїй роботі? Чи маєте ви власні професійні таємниці? Що можете запропонувати колегам?

5. Розробити рекомендації наставнику групи стосовно шляхів оптимізації міжособистісних взаємин і згуртування студентського колективу (маючи на увазі студентську групу, в якій ви навчалися).

6. Проаналізуйте моделі педагогічної взаємодії викладача та студентів і визначте результат кожної із них щодо розвитку студентів, заповнюючи останній рядок таблиці

Критерії аналізу	Моделі педагогічної взаємодії		
	Модель невторчання	Навчально-дисциплінарна модель	Особистісно зорієнтована модель взаємодії
Мета взаємодії	Формальні обмежені контакти, збереження автономності	Надання знань, формування умінь та навичок	Розвиток індивідуальності студента
Лозунг взаємодії	«Сам впорається»	«Думай і роби як я»	«Ми разом»

Способи спілкування	Холодне спостереження, уникнення, неприйняття, роздратування	Вимоги, погрози, покарання, заборони, повчання	Розуміння і прийняття особистості студента
Тактика	Мирне співіснування	Диктат або опікування	Співробітництво
Особистісна позиція викладача	Не брати на себе відповідальність	Задоволення вимог контролюючої інстанції	Виходити із професійних інтересів студента і перспектив його подальшого розвитку
Результат взаємодії	?	?	?

7. Використовуючи інформацію з українських і зарубіжних архівів, бібліотечних каталогів, найновіші ІКТ-ресурси, наукометричні платформи (наприклад, Scopus, Web of Science) підготувати міні-проект за будь-якою темою навчальної дисципліни.

4. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою згідно «Положення про поточний та підсумковий контроль знань студентів відповідно до Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС)». Враховується робота протягом передекзаменаційного семестру.

Завданнями поточного модульного контролю знань здобувачів є перевірка та оцінка:

- а) систематичності та активності роботи здобувача на аудиторних заняттях;
- б) виконання завдань, виданих для самостійного опрацювання;
- в) виконання індивідуальних та мікрогрупових проектів (міні-проектів);
- г) виконання модульних контрольних завдань;
- д) розуміння концептуальних та методологічних знань навчальної дисципліни; вміння здійснювати критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей, розв'язувати значущі проблеми у сфері професійної та наукової діяльності; рівень володіння уміннями спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань.

Результати поточного контролю знань здобувачів вищої освіти входять як складові елементи до загальної (остаточної) оцінки знань здобувачів з певної дисципліни.

Підсумкова оцінка в результаті 100% постійного оцінювання:

Поточний контроль – 60 балів. Аспірант не допускається до екзамену, якщо за результатами роботи протягом семестру отримав *менше 36 балів*. Викладач, який веде семінарські заняття, визначає перелік завдань, що повинні бути

виконані аспірантом для допуску до екзамену. У разі їх виконання аспірант допускається до екзамену з оцінкою роботи на семінарських заняттях 36 балів.

Результати екзамену оцінюються в діапазоні від 0 до 40 балів (включно). Екзамен проводиться у вигляді письмової роботи, що містить завдання з розв'язання задач та аналізу ситуацій. Якщо аспірант за результатами підсумкового екзамену набрав менше 24 балів, він отримує незадовільну підсумкову оцінку, незалежно від його результатів за іншими складовими. Повторне складання екзамену після оцінки FX оцінюється 24 балами, якщо його складено та 0 балів, якщо не складено.

Критерії оцінки знань здобувачів під час виконання модульної контрольної роботи

Письмова модульна контрольна робота з елементами тестування (20 балів)	Критерії оцінки
13-15	Аспірант в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, може вільно висловлювати власні судження й презентувати власне розуміння питання. Правильно вирішив усі тестові завдання за темами змістового модуля.
10-12	Аспірант в цілому володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його презентує, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Проте, при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, не завжди може вільно висловлювати власні судження й сформулювати власне розуміння питання. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
7-9	Аспірант не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) презентує його під час відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, має ускладнення щодо вільного висловлення власних суджень; правильно вирішив меншість тестових завдань.
1-6	Аспірант частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки, має значні ускладнення щодо вільного висловлення власних суджень; правильно вирішив окремі тестові завдання.

Критерії оцінки знань здобувачів під час виконання індивідуального завдання (проекту)

Індивідуальне завдання (проект) (10 балів)	Критерії оцінки
--	-----------------

9-10	Аспірант творчо поставився до виконання проекту, самостійно здобув і використав, в тому числі за допомогою інформаційних технологій, нові знання та вміння для виконання актуального й професійно спрямованого індивідуального завдання, аргументовано презентує його, виявляючи комунікативну гнучкість під час обговорення, нестандартність мислення
6-8	Аспірант самостійно здобув і використав, в тому числі за допомогою інформаційних технологій, нові знання та вміння для виконання актуального й професійно спрямованого індивідуального завдання, проте під час презентації відчуває труднощі, не завжди виявляє комунікативну гнучкість під час обговорення, нестандартність мислення
4-7	Аспірант використав лише лекційний матеріал для виконання індивідуального завдання, поверхово (без аргументації та обґрунтування) презентує його; під час відповідей на запитання відчуває труднощі, допускаючи при цьому суттєві неточності, має ускладнення щодо вільного висловлення власних суджень
1-3	Аспірант використав лише лекційний матеріал для виконання індивідуального завдання, поверхово (без аргументації та обґрунтування) презентує його; не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки, має значні ускладнення щодо вільного висловлення власних суджень

Критерії оцінки есе

Есе (5 балів)	Критерії оцінки
4-5	Аспірант творчо поставився до виконання завдання, презентував цілісний текст з точним описом конкретних прикладів, свідком яких був як спостерігач; розкрив усі складові есе, з використанням точних метафор, без відкритих або скритих оціночних суджень
3	Аспірант відповідально поставився до виконання завдання, презентував достатньо цілісний текст з описом конкретних прикладів, свідком яких був як спостерігач, розкрив більшості складових есе з метафорами, алей без відкритих оціночних суджень
2	Аспірант презентував текст без конкретних прикладів, свідком яких він був, розкрив деякі складові есе, висловив оціночні судження
1	Аспірант представив формальний текст з оціночними судженнями

Відповідь на семінарському (практичному) занятті оцінюється за наступними критеріями:

5 балів – аспірант у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

2 бали – аспірант володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

1 бал – аспірант загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

За участь у *розв'язуванні ситуаційних задач* 3 бали нараховуються якщо аспірант:

- встановив характер проблеми та визначив стратегію її вирішення;
- робить аргументовані висновки;
- рецензує відповідь свого колеги із вказівкою на здобутки та недоліки.

(Рецензія повинна враховувати самостійність суджень, здатність аргументовано вести дискусію та відстоювати власну точку зору).

2 бали – завдання виконане повністю, але припущені незначні неточності в аргументації висновків.

1 бал виставляється у випадках, коли здобувач виконав завдання приблизно на 50%; в процесі рішення були допущені значні помилки.

0 балів виставляється, коли задача розв'язувалася абсолютно невірно або не вирішувалася взагалі.

Тестовий контроль проводиться за підсумками вивчення розділу дисципліни та дає змогу визначити рівень теоретичних знань з курсу. Аспірант має право підтвердити, або підвищити свій рейтинговий показник, набраний в ході роботи на лекціях, семінарських та заняттях. Тестування проводиться в письмовому вигляді або з використанням комп'ютера. Кількість тестувань відповідає кількості розділів відведених на вивчення цього курсу. Тест вважається складеним, якщо виконано не менше 60% завдань.

Розподіл балів за змістовими модулями, темами та формами діагностики

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Індивідуальне завдання (проект) №1	10	Аспірант здатний самостійно здобувати і використовувати, в тому числі за допомогою інформаційних технологій, нові знання та вміння для виконання індивідуального завдання, презентувати його й проаналізувати отримані результати.
2	Модульна контрольна робота №1	15	Аспірант в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, може вільно висловлювати власні судження й презентувати власне розуміння питання.

			Правильно виконав дослідницьке завдання (кейс) за темами змістового модуля №1
3.	Участь у дискусіях, дебатах, диспутах, участь в ігрових технологіях під час проведення занять з модулю 1	5	Аспірант активно бере участь у дискусіях, дебатах, диспутах, участь в ігрових технологіях під час проведення занять з модулю 1
4.	Індивідуальне завдання (проект) №2	10	Аспірант здатний самостійно здобувати і використовувати, в тому числі за допомогою інформаційних технологій, нові знання та вміння для виконання індивідуального завдання, презентувати його й проаналізувати отримані результати.
5.	Модульна контрольна робота №2	10	Аспірант виконав дослідницьке завдання-кейс, що відповідає програмним результатам навчання за темами змістового модуля №2
6.	Есе	5	Аспірант творчо поставився до виконання завдання, презентував цілісний текст з точним описом конкретних прикладів, свідком яких був як спостерігач; розкрив усі складові есе, з використанням точних метафор, без відкритих або скритих оціночних суджень
7.	Участь у дискусіях, дебатах, диспутах, участь в ігрових технологіях під час проведення занять з модулю 2	5	Аспірант активно бере участь у дискусіях, дебатах, диспутах, участь в ігрових технологіях під час проведення занять з модулю 2
8.	Підсумковий контроль	40	Аспірант виконав тестові завдання та навів аргументовані відповіді на ситуаційні завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

Усі види робіт здобувачів вищої освіти оцінюються у відповідності до загальних критеріїв.

Загальні критерії оцінювання

Оцінка за національною (чотирибальною) шкалою	Шкала рейтингу Університету імені Альфреда Нобеля	Оцінка за шкалою ЄКТС	Характеристики представленої аспірантом відповіді
5 (відмінно)	90-100	A	Аспірант демонструє концептуальні та методологічні знання з дисципліни; критично оцінює концепції і теорії; демонструє знання різноманітних підходів до вирішення проблеми організації інформаційного пошуку, самостійного відбору і якісної обробки наукової інформації та емпіричних даних; вміє обирати й реалізувати (з елементами оригінальності й новизни) психологічні засоби залежно від цілей і завдань, що вирішуються в освітньому процесі, створювати умови конструктивної взаємодії з суб'єктами навчально-виховного процесу; демонструє

			<p>вміння започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, здійснювати критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей. За час навчання виявив вміння вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових знань, самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються, високий ступінь самостійності, академічної та професійної доброчесності</p>
4 (дуже добре)	82-89	В	<p>Аспірант припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції щодо розуміння концептуальних та методологічних знань з дисципліни; оцінює концепції і теорії; демонструє знання різноманітних підходів до вирішення проблеми організації інформаційного пошуку, самостійного відбору і якісної обробки наукової інформації та емпіричних даних; вміє обирати й реалізовувати психологічні засоби залежно від цілей і завдань, що вирішуються в освітньому процесі, створювати умови конструктивної взаємодії з суб'єктами навчально-виховного процесу; вміє започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, здійснювати аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей. За час навчання виявив вміння спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових знань, надавати вичерпні пояснення, переважно самостійно вирішувати поставлені завдання, включатись в дискусії, висловлювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються, самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною, діяти з академічною та професійною доброчесністю</p>
4 (добре)	75-81	С	<p>Аспірант припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції щодо розуміння концептуальних та методологічних знань з дисципліни; відповідає на питання, але дає лише виклад базових аргументів і доказів, які пропонувані в лекціях і рекомендованих джерелах; демонструє знання різноманітних підходів до вирішення проблеми організації інформаційного пошуку, самостійного відбору і якісної обробки наукової інформації та емпіричних даних; є деякі незначні упущення і неточності, але без серйозних помилок під час вибору та реалізації психологічних засобів залежно від цілей і завдань, що вирішуються в освітньому процесі, створенні умов конструктивної взаємодії з суб'єктами навчально-виховного процесу; має незначні ускладнення у започаткуванні, плануванні, реалізації та коригуванні послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, здійсненні аналізу, оцінки і синтезу нових та комплексних ідей. За час навчання виявив вміння спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових знань, надавати пояснення, переважно самостійно вирішувати поставлені завдання, включатись в дискусії, висловлювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються, самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною, діяти з академічною та професійною доброчесністю</p>

3 (задовільно)	67-74	D	Аспірант припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції щодо розуміння концептуальних та методологічних знань з дисципліни; відповідає на питання, але дає лише виклад базових аргументів і доказів, які пропонувані в лекціях; є упушення і неточності під час оцінювання концепцій і теорій; має ускладнення у започаткуванні, плануванні, реалізації та коригуванні послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження. За час навчання досить формально ставився до вирішення поставлених завдань, участі у дискусіях, презентації власної позиції в питаннях та рішеннях, що розглядаються; може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати з допомогою викладача, діє з академічною та професійною доброчесністю
3 (достатньо)	60-66	E	Аспірант має значні ускладнення в аргументації власної позиції щодо розуміння концептуальних та методологічних знань з дисципліни; відповідає на питання, але дає лише виклад базових аргументів і доказів, які пропонувані в лекціях; не вміє здійснити оцінку концепцій і теорій; має значні ускладнення у започаткуванні, плануванні, реалізації та коригуванні послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження. За час навчання формально ставився до вирішення поставлених завдань, інколи виявляв вміння самостійно вирішувати завдання, долучатись до дискусій, пояснювати прийняті рішення; може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість грубих помилок, які може усувати з допомогою викладача, діє з академічною та професійною доброчесністю.
2 (незадовільно)	35-59	FX	Аспірант має значні ускладнення в аргументації власної позиції щодо розуміння концептуальних та методологічних знань з дисципліни, невірно визначає основні поняття навчальної дисципліни; майже не виявляє активності в започаткуванні, плануванні, реалізації та коригуванні послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження; може відтворити лише окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни аспірант виконав, проте працював пасивно, його відповіді під час навчальних занять в більшості є невірними, необґрунтованими; допускає значну кількість грубих помилок, які може усувати з допомогою викладача
2 (незадовільно)	1-34	F	Аспірант не здатний продемонструвати розуміння основних понять навчальної дисципліни; не демонструє будь-яких знань або розуміння основних питань дисципліни; демонструє фундаментальне нерозуміння предмета та відсутність активності у проведенні наукового дослідження

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. 3-е вид. – К.: Каравела, 2017. – 360 с. (*базовий підручник*).
2. Педагогіка та психологія вищої школи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Стереотип. вид. – Херсон: Олді-плюс, 2017. – 466 с.
3. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посібн. / Л. В. Барановська. – К. : НАУ, 2015. – 240 с.

Допоміжна

1. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі : Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.
2. Кудіна В.В. Психологія вищої школи: курс лекцій/ В.В. Кудіна, В.І. Юрченко. – К.: КСУ, 2004. – 176 с.
3. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко. – К.: НПУ, 2003. – 267 с.
4. Арыдин В.М. Учебная деятельность студентов: справочное пособие для абитуриентов, студентов, молодых преподавателей / В.М. Арыдин, Г.А. Атанов. – Донецк: ЕАИ-пресс, 2000. – 80 с.
5. Левківська Г.П. Адаптація першокурсників в умовах вищого закладу освіти: навч. посібник / Г.П. Левківська, В.Є. Сорочинська, В.С. Штифурак. – К.: ЦНЛ, 2001.– 128 с.
6. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
7. Педагогика и психология высшей школы: учеб. пособие / Отв. ред. М.В. Буланова-Топоркова. – Ростов-н/Д.: Феникс, 2002. – 544 с.
8. Перельгина Е.Б. Психология имиджа. Учебное пособие для студентов / Е.Б. Перельгина. – М.: Аспект-Пресс, 2002. – 224 с.
9. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі / З.І. Слєпкань. – К.: Вища школа, 2005. – 240 с.
10. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности: Учеб. Пособие / С.Д. Смирнов. – М.: Издательский центр «Академия» 2001. – 304 с.

6. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

<http://www.psyh.kiev.ua>

<http://www.dgma.donetsk.ua/metod/ugo/pipvw/do/kl.pdf>

http://elibrary.kubg.edu.ua/8165/1/V_Gorodinska_M_Pantuk_V_Miliaieva_Pedagogika%20ta%20psihologii%20vicshoi%20shkolu_NDLKL.pdf

<http://elibrary.kubg.edu.ua/7258/>

<http://www.lnau.lviv.ua/lnau/attachments/145>

Развитие ключевых компетенций в образовании: некоторые уроки из международного опыта [Электронный ресурс]. — Режим доступа: http://www.ibe.unesco.org/cops/russian/IBE_Compences.pdf

Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning

[Електронний ресурс] / European Commission (2018). — Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1519558512590&uri=CELEX:52018DC0024>
Modernisation of Higher Education in Europe: Academic Staff — 2017
[Електронний ресурс] : Eurydice Report / European Commission / EACEA / Eurydice, 2017. — Luxembourg : Publication Office of the European Union. — Режим доступу : [http:// www.anefore.lu/wp-content/uploads/2017/07/EURYDICE-MODERNISATION-OFHIGHER-EDUCATION-IN-EUROPE-2017-1.pdf](http://www.anefore.lu/wp-content/uploads/2017/07/EURYDICE-MODERNISATION-OFHIGHER-EDUCATION-IN-EUROPE-2017-1.pdf)

Навчальне видання

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія вищої школи»

Підписано до друку _____.____.201__ р. *Формат* 60x84/16. *Ум. друк. арк.* _____

Оперативна поліграфія. Зам. № _____. Тираж _____ прим.

Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля.
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна (Леніна), 18.